

AKTUĀLI

Preiļu slimnīcai sācies otrais raunds — ciņa par izdzīvošanu

● Latvijas lielākās slimnīcas viena pēc otras sabiedrību pēdējā laikā šokē ar paziņojumiem par plānveida operāciju pārtraukšanu un pilnīgi reālu iespēju, ka jau pēc pāris mēnešiem finansējuma trūkuma dēļ netiks sniegta arī neatliekamā medicīniskā palīdzība. Preiļu, Līvānu, Riebiņu, Vārkavas un Aglonas novadu (šo minēto novadu domes pēc 1. jūlija ir arī uzņēmuma dibinātāji) iedzīvotājus interesē, kāda situācija ir Preiļu slimnīcā, par kuras pastāvēšanas iespējām pirms mēneša vācām parakstus.

SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētājs Juris Urtāns cenšas saglabāt optimismu: «Slimnīca strādā, sniedzam pacientiem visa veida palīdzību un ļoti ceram, ka spēsim to sniegt arī nākamgad.» Foto: L.Kirilova

Ciņa tikai sākas

Par iespējām ārstēt slimniekus, veikt operācijas un saglabāt personālu «Novadniekam» stāsta SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētājs Juris Urtāns un slimnīcas galvenā ārste Daina Pliča.

Cilvēku atsaucība un kopumā savāktie vairāk nekā 6000 paraksti par labu slimnīcas pastāvēšanai bija loģiska un saprotama rīcība, saka Juris Urtāns. «Ja pirms mēneša satraucāmies, ka slimnīca var izzust no to iestāžu saraksta, kur medicīniskā palīdzība tiek sniegta 24 stundas diennakti, tagad, runājot sporta terminoloģijā, to varam nosaukt par pirmo raundu. Paldies visiem, kas mūsu centienus atbalstīja, jo slimnīca ir aizstāvēta un ir to 20 iestāžu skaitā, kas sniegs neatliekamo palīdzību visu diennakti līdz šī gada beigām.» Turpinājumā J.Urtāns skaidro jaunus spēles noteikumus jeb to, kā notiek otrais raunds par slimnīcas pastāvēšanu. Kā zināms, pieņemti grozījumi Ministru kabi-

neta noteikumos par veselības aprūpes finansēšanu. Tie paredz, lai arī pēc 2010. gada 1. janvāra slēgtu līgumu par slimnīcas pastāvēšanu, ir jāizpilda viens no diviem nosacījumiem.

Pirmais nosacījums — gada laikā Preiļu slimnīcā jāārstē vismaz 7000 slimnieku, **otrais nosacījums** — slimnīcas dzemdību nodaļā šī gada laikā jāpieņem vismaz 400 dzemdības. Pašlaik pirmajā nosacījumā minētais skaitlis ir absolūti nereāls, jo līdz šim gada laikā Preiļos ārstējās vidēji 5000 pacientu. Runājot par nepieciešamo dzemdību skaitu, dakteris ir optimistiskāks: «Ja mūs tāpat kā līdz šim atbalstīs topošās māmiņas no bijušajiem kaimiņu rajoniem, tagadējiem novadiem, tad 400 pieņemtās dzemdības līdz gada beigām ir reāla iespēja. Pirmajos sešos mēnešos pieņemtās 220 dzemdības. Pie tam 40 procenti dzemdētāju uz Preiļiem devušās no Krāslavas, Rēzeknes, Daugavpils, Rīgas un citām vietām.

Finansējuma samazinājums — šokējošs

Pašlaik nopietnākā problēma slimnīcas vadībai ir valsts atvēlētais *nogrēztais* finansējums laika posmam no 1. jūlija līdz gada beigām. Ierobežotais finansējums stājies spēkā jau 1. jūlijā līdz ar grozījumiem valsts budžetā. Taču tikai pēc vairākām nedēļām uzņēmumam kļuva zināmi daudz maz konkrēti skaitļi. «Pat šodien (saruna notika 22. jūlijā), vēl nav noslēgti visi līgumi, nav zināmas visas summas,» saka valdes priekšsēdētājs.

«Valsts finansējumu saņemam atbilstoši četriem līgumiem. Līgums par neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu paredz šī pusgada finansējumu samazināt par 16%, zobārstniecības pakalpojumu sniegšanai līguma summa samazināta vēl vairāk — par 20,8%.

Turpinājums 2. lappusē.

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

27. jūlijs — 2. augusts

LASĪTĀJU UN REKLĀMDEVĒJU
IEVĒRĪBAI!

Laikraksta nākamais
numurs iznāks
piektdien, 31. jūlijā.

Medicīnai finanšu
samazinājums
līdz pat 82%

Latgales plānošanas reģions rakstiski uzrunā LR Valsts prezidentu Valdi Zatleru, LR Ministru Prezidentu Valdi Dombrovski, LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisiju, LR Veselības ministriju, lai pievērstu uzmanību situācijai medicīnas jomā Latgalē, kā arī par finanšu samazinājumu Latgales reģiona slimnīcām un endoprotezēšanas operācijām. Par to tiks informēta arī Latvijas Pašvaldību savienība un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija. Tādējādi tiek aicināts nodrošināt iedzīvotāju iespējas saņemt civilizētās sabiedrības elementārās medicīniskās aprūpes minimumu.

Vēstules teksts:

Latgales plānošanas reģiona attīstības padome (LPR AP) informēta, ka Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra (VOAVA) sagatavojusi līgumu grozījumus par finanšu apjomu veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem 2009. gada 2. pusgadam. Šie grozījumi paredz katastrofālu samazinājumu Latgales reģiona slimnīcām. Smagi finanšu nosacījumi tiek piedāvāti visām Latgales reģiona daudzprofilu slimnīcām, ambulatorā un dienas stacionārā tipa ārstēšanas iestādēm. Pēc konsultācijām ar slimnīcu administrācijām ir skaidrs, ka nav iespējams nodrošināt ārstniecības iestāžu darbību ar finanšu samazinājumu līdz pat 82%! Tas nozīmē tikai to, ka stacionārā aprūpe reģionos tiek pakļauta degradācijai, pat pilnīgai likvidācijai un iznīcībai.

LPR AP uzskata, ka šādā situācijā ārkārtīgi krasi samazināsies Latgales iedzīvotāju iespējas saņemt nepieciešamo medicīnisko aprūpi un jo īpaši to iespējas ārstēties stacionārajās slimnīcās. Līdz ar to netiek nodrošināta veselības aprūpes pakalpojumu teritoriālā pieejamība, proti, lai izmeklējumi vai speciālistu konsultācijas būtu pieejamas iedzīvotājiem Latvijas, tajā skaitā Latgales, reģionos.

LPR AP kategoriski iebilst pret plānotajiem VOAVA līguma grozījumu finanšu nosacījumiem Latgales reģiona slimnīcām un līdz vēleiz Veselības ministriju (VM) rūpīgi izvērt, ņem vērā visus augšminētos apstākļus, pārskatīt un paaugstināt finansējuma nodrošinājumu stacionārajām ārstniecības iestādēm Latgales plānošanas reģionā.

Vienlaicīgi nav pieņemama situācija, ka valsts atsakās no plānveidīgajām endoprotezēšanas operācijām, tās apmaksājot vienīgi steidzamības vai neatliekamajā kārtā. Tāpat strikti iebilstam pret plānotajām iecerēm endoprotezēšanas operācijas koncentrēt vienīgi Rīgas slimnīcās, tādējādi vēl vairāk samazinot to reģionālo slimnīcu, kurām ir viss nepieciešamais šādām operācijām (Latgales reģionā — Daugavpils un Rēzeknes slimnīcās), iespējas veikt šādas operācijas un reģiona iedzīvotāju izredzes saņemt sev nepieciešamos medicīniskos pakalpojumus. Tas viss kopumā padarīs vēl smagāku potenciālo slimnieku situāciju un neizbēgami sekmēs invaliditātes līmeņa paaugstināšanos sabiedrībā.

Līdz ar to LPR AP, pilnībā izprotot un apzinoties nelabvēlīgo finanšu un ekonomisko situāciju valstī un arī veselības aizsardzības nozarē, tomēr uzstāj uz pienākumu Ministru kabinetam un VM izstrādāt, rast mehānismu iedzīvotāju sociāli neaizsargātākās un maznodrošinātākās daļas — bezdarbnieku, pensionāru un bērnu lielākai aizsardzībai, lai nelikvidētu reģionu iedzīvotāju iespējas saņemt civilizētās sabiedrības elementārās medicīniskās aprūpes minimumu.

Latgales plānošanas reģiona
attīstības padomes priekšsēdētājs
A.Vaivods

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ar premjera rīkojumu Gerhardam piešķirta pistole par ĪPAŠIEM nopelniem

Ar premjera Valda Dombrovska rīkojumu satiksmes ministram Kasparam Gerhardam piešķirta pistole «Glock-17 9 mm». Kā informēja premjera preses sekretāre Līga Krapāne, Dombrovskis uzskata, ka savas profesionālās karjeras piecpadsmit gadu laikā, ko Gerhards ir aizvadījis valsts pārvaldes augstākajās amata pozīcijās, kā arī Valsts prezidenta padomnieka statusā, pašreizējais satiksmes ministrs ir sevi apliecinājis kā augstas klases profesionāli, kā atbildīgu amatpersonu un politiķi. **Apbalvojums tiekot apmaksāts no Gerharda personiskajiem līdzekļiem.** Jau ziņots, ka pistoļu dāvināšana ministriem bijusi «populāra» jau iepriekšējo valdību laikā, tiesa, šādi rīkojumi tika izdoti tad, kad valdības bija izveidojušas krīzes. Tā demisionējušais premjers Ivars Godmanis parakstīja rīkojumu par personiskā apbalvojuma — ieroča — piešķiršanu aizsardzības ministram Vinetam Veldrem. Ierocis piešķirts par būtisku ieguldījumu Nacionālo bruņoto spēku attīstībā. Veldrem tika piešķirta deviņu milimetru kalibra pistole «Glock-17». Arī iepriekš demisionējušais premjers Aigars Kalvītis izdeva rīkojumu par personiskā apbalvojuma — ieroča — piešķiršanu torēzēm iekšlietu ministram Godmanim un bijušajam veselības ministram Gundaram Bērziņam. Godmanis un Bērziņš saņēma deviņu milimetru kalibra pistoles «Sig Sauer P232 SL». Ierocis Godmanim tika piešķirts par lielu ieguldījumu iekšlietu ministrijas sistēmas stiprināšanā, bet Bērziņam — par lielu ieguldījumu Veselības ministrijas sistēmas stiprināšanā.

Vai nav jāizdara secinājumi, ka īpašie nopelni valstī ir noveduši tur, kur pašlaik esam — bezdibeni.

SVF eksperti pozitīvi novērtējuši Repšes piedāvāto VID reorganizācijas plānu, savukārt VID darbinieki tā nedomā

Finanšu ministrs Einarš Repše vakar ar Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) misijas pārstāvjiem apspriedis sagatavoto Valsts ieņēmumu dienesta (VID) reorganizācijas plānu un guvis tam pozitīvas atsauksmes no starptautiskajiem ekspertiem. Tikšanās laikā puses apsprieda sagatavoto VID reorganizācijas plānu, kurā paredzēts, ka VID ģenerāldirektoram turpmāk būs tikai divi vietnieki, no kuriem viens būs atbildīgs par nodokļu jomu un vadīs Galveno nodokļu pārvaldi (GNP), bet otra atbildība tiks nodota muitas joma un Galvenās muitas pārvaldes (GMP) vadīšana. SVF eksperti, atbalstot priekšlikumu, norādīja, ka šāds pārvaldības modelis ir ļoti izplatīts un veiksmīgi darbojas citās valstīs. Vienlaikus tehniskās palīdzības misijas pārstāvji norādīja, ka VID reorganizācijas gaitā īpaša uzmanība jāpievērš nodokļu iekasēšanas audita darbam, individuāli strādājot ar lielajiem nodokļu maksātājiem un tādējādi sekmējot nodokļu iekasēšanas procesa uzlabošanu. Paredzēts, ka nodokļu audita pārvaldes būs gan GNP, gan GMP. Ņemot vērā pašreizējo situāciju valsts tautsaimniecībā, kad jāsamazina pārmerīgā tēriņi, kā arī jālikvidē dublējošās funkcijas valsts pārvaldē, izstrādātajā VID reorganizācijas plānā paredzēta Finanšu policijas un Muitas kriminālpārvaldes apvienošana.

Savukārt VID ģenerāldirektora vietnieks, Ieņēmumu dienesta Stratēģiskās attīstības pārvaldes vadītājs Vladimirs Vaškevičs pauda viedokli, ka Finanšu ministrijas izplatītie paziņojumi, ka starptautiskie eksperti atbalstījuši Finanšu policijas un Muitas kriminālpārvaldes apvienošanu, esot nepatiesi, jo viņam šajā jautājumā gan iepriekš pausts, gan sarunās ar SVF pārstāvjiem izteikts pretējs viedoklis. Diskusijas gaitā puses apmainījās ar viedokļiem par piedāvāto modeli. SVF eksperti uzsvēra, ka Finanšu policijas pārvaldes un Muitas kriminālpārvaldes apvienotais modelis pasaulē ir izplatīts, bet reorganizācijas procesā ir ļoti svarīgi saglabāt pārvalžu darba iestādes un specifiku, kas raksturīga katrai iestādei atsevišķi. Vaškevičs pauda neizpratni par to, kādēļ apvienot abas minētās pārvaldes, ja SVF eksperti paši esot norādījuši, ka nepieciešams saglabāt pārvalžu iestādes un to specifiku. Viņš piebilda, ka pats kopā ar Repši piedalījies sarunās ar SVF ekspertiem. «Esmu gatavs atbildēt par saviem vārdiem,» uzsvēra Vaškevičs, sakot, ka SVF pārstāvji neesot pauduši atbalstu Muitas kriminālpārvaldes un Finanšu policijas pārvaldes apvienošanai.

Plānots, ka sagatavotais VID reorganizācijas plāns detalizēti tiks izskatīts nākamajā valdības koalīcijas padomes sēdē. Kā ziņots, VID ģenerāldirektors Dzintars Jakāns ir satraukts, ka VID struktūras reorganizāciju sagatavo un skata nevis eksperti, bet gan politiķi.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Ja prasmīgi pārsvītro mīnusu, iegūst plusu.

A. Fjurstenbergs

Preiļu slimnīcai sācies otrais raunds — ciņa par izdzīvošanu

Sākums 1. lappusē.

Taču vissokējošākais ir līgums par stacionāro aprūpi, kur pusgada summa samazināta par 62%. Tas nozīmē, ka slimnīcai jādzīvo ar 38% no pirmā pusgada summas.»

J.Urtānam un slimnīcas galvenajai ārstei D.Pličiai šis valdības domu gājieni, tik dramatiski samazinot piešķiramos līdzekļus, ir neizprotams. No vienas puses viņi prasa gada laikā ārstēt 7000 pacientus, bet no otras puses iedod naudu tikai 3000 slimnieku ārstēšanai. Tas nozīmē tikai to, ka valsts apzināti pasaka — *jums, mīļie, nav jāpastāv...*

Ir vēl arī ceturtais līgums — par ambulatorās palīdzības sniegšanu, kas oficiāli pagaidām nav piedāvāts. Neoficiāla informācija liecinot, ka finansējuma samazinājums varētu būt ap 24%. Kopumā slimnīcai gada atlikušajiem mēnešiem līdzekļi samazināti vidēji par 30%, kas nozīmē, ka līdz gada beigām ar šo summu izdzīvot ir nereāli.

Algu samazinājums ir realitāte

Paralēli finansējuma samazinājumam iestādei Ministru kabineta noteikumi paredzēja arī algu samazināšanu medicīnas nozares darbiniekiem par aptuveni 20%. «Man nepatīk mistiskais termins «vidējā alga». Manuprāt tā ir sava veida spēle, lai izklausītos labāk. Patiesībā ir tāda, ka pašlaik ārsts par pamatslodzi saņem 367 latus, medicīnas māsa — 220 latus, bet māsas palīgs jeb sanitāre — 147 latus. Satrauc tieši šis pēdējais skaitlis, kas ir mazāks par valsti noteikto minimālo algu, nesaprotu, kā tas saskan ar pārējo likumdošanu,» saka J.Urtāns.

Slimnīcas darbinieki par finansiālo situāciju ir informēti un saprot, ka,

neiegūstot papildus finansējumu, uzņēmuma darbība un pastāvēšana turpmāk ir apdraudēta, ka tas ir ceļš uz bankrotu.

Ko darīt?

J.Urtāns informē, ka par radušos situāciju ir runāts gan ar veselības ministri Bainu Rozentāli, gan ministrijas valsts sekretāra vietnieku Imantu Bunduli. Solījumi — diezgan miglaini, nekonkrēti un atkarīgi no tā, vai izdosies nozarei iegūt papildfinansējumu, parcižāk sakot, ar budžeta grozījumiem noņemtos 45 miljonus latu.

Par radušos situāciju 21. jūlijā informēti arī SIA «Preiļu slimnīca» dibinātāji — visu piecu novadu domju priekšsēdētāji. Saprotot, ka citas izejas nav, viņi akceptēja līguma parakstīšanu.

Galvenais uzdevums — domāt, ko, kur un kā vēl iespējams un vai vispār vēl ir iespējams ietaupīt. Nostiprinās pārliecība, ka nepieciešams piesaistīt papildus līdzekļus, ārstējot vairāk cilvēku, piesaistot iedzīvotājus no kaimiņu teritorijām. Šī ideja pašlaik tiek pētīta, cerams, veiksmīgi īstenosies. Šodien, 24. jūlijā, slimnīcas vadība tiek ar rajona teritorijā praktizējošajiem ģimenes ārstiem. Galvenā ārste D.Pliča uzsver, ka viņiem tiks skaidrota situācija — uz ko gatava slimnīca, kādus palīdzības veidus var sniegt. Tāpat ārsti tiks informēti, kas būtu jāzina pacientiem, stājoties stacionārā.

Sakarā ar pēdējā laikā bieži izskanējušo informāciju, ka daudzās slimnīcās plānveida palīdzība tiek bremsēta vai tās sniegšana vispār atteikta, D.Pliča uzsver: «Mēs plānveida palīdzību turpināsim sniegt. Uzskatām, ka mums tādas iespējas ir. Pacientam ar savu problēmu tikai jāiziet pie ģimenes ārsta, kas ārstēšanas lietas kārtos tālāk.»

Parādi par uzturēšanos stacionārā aug

Kopš 1. marta, kad maksa par uzturēšanos stacionārā pacientiem palielināta līdz 12 latiem diennakti, lēnām pieaug parādnieku skaits. Slimnīcas vadības sniegtās ziņas liecina, ka 1. jūlijā parāda kopējā summa bija aptuveni 4000 latu. Lielākā daļa parāda — par palīdzības sniegšanu uzņemšanas nodaļā. J.Urtāns secinājis, ka apzinīgākie maksātāji ir pensionāri, kuri par ārstēšanos stacionārā maksā pa daļām.

«Esam plānojuši vērsties pie jaunievēlētajām novadu domēm ar aicinājumu atbalstīt pašvaldību trūcīgākos iedzīvotājus,» saka valdes priekšsēdētājs. «Ja arī turpmāk situācija slimnīcā pasliktināsies, bet pašvaldības saviem cilvēkiem nepalīdzēs, pieļaujam iespēju vērsties parādu piedziņas kompānijās. Tādā gadījumā parādu nemaksātājiem var nākties šķirties no krietni ievērojamākas summas.»

Šonedēļ premjers Valdis Dombrovskis publiski pauda izbrīnu, sak, kā gan tas gadījies, ka situācija slimnīcās izveidojusies tik nopietna. Izskaidrojums, šķiet, rodams faktā, par kuru pastāstīja arī SIA «Preiļu slimnīca» vadība. Izrādās, tikai pirms dažām dienām atskanējis telefona zvans no Veselības ministrijas ar jautājumu, kāda tad būtu «sarkanā līnija», zem kuras finansējuma samazinājums medicīnas iestādei draudētu ar bankrotu. Mediķi jautā — kur zvanītāji bija pirms diviem mēnešiem, kad valdībā tika aprēķināti iespējamie budžeta grozījumi? Galvenā ārste aprēķinājusi, ka pieļaujama samazinājums, lai slimnīca izdzīvotu un nestrādātu ar zaudējumiem, ir minus 10 000 latu mēnesī, taču nekādā gadījumā ne simti tūkstošu latu.

L.Kirillova

PREIĻU NOVADA DOMĒ

Apstiprinātas pastāvīgās komisijas

Kā informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, Preiļu novada domes administratīvajā komisijā darbosies:

Vladimirs Ivanovs — komisijas priekšsēdētājs, domes izpilddirektors, kā arī Svetlana Kurmeļova, Aija Leščanova, Jāzeps Bogotais, Dzintars Šmukste.

Preiļu novada domes zemes komisija apstiprināta piecu locekļu sastāvā: Vita Patmalniece, Arvils Pundurs, Jānis Anspoks — domes priekšsēdētāja vietnieks, Valsts zemes dienesta pārstāvis un Maruta Plivda

Nekustamā īpašuma privatizācijas un atsavināšanas komisijā strādās Vita Patmalniece, Anna Bulmeistere un Vitālijs Plivda.

Preiļu novada domes dzīvojamo māju privatizācijas komisijā darbosies Svetlana Kurmeļova, Genovefa Miglāne un Ārija Garkalne.

Preiļu novada domes iepirkumu ko-

misija apstiprināta piecu locekļu sastāvā: Vladimirs Ivanovs, Inga Vilcāne, Jānis Skutels, Bonifācijs Kļavinskis, Irēna Kokoriša.

Preiļu novada domes administratīvo aktu strīdu komisijā darbosies Aldis Adamovičs, Lauris Pastars — domes deputāts un Jānis Anspoks — domes priekšsēdētāja vietnieks.

Preiļu novada domes vēlēšanu komisija apstiprināta iepriekšējā sastāvā: Natālija Pizele, Silvija Potapova, Anna Bulmeistere, Anita Rumpes, Aivars Podskočis, Aleksandrs Utināns, Normunds Skutelis.

Apstiprināti iestāžu un strukturvienību nolikumi

Domes sēdē tika apstiprināts Preiļu novada bāriņtiesas nolikums, kas nosaka, ka bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētājs un četri bāriņtiesas locekļi. Bāriņtiesas lietvedību kārtos sekretārs, bāriņtiesā strādās arī psihologs. Bāriņtiesa apmeklētājus Preiļos pie-

nem pirmdienās no plkst. 8.00 līdz 12.00, trešdienās — no plkst. 13.00 līdz 17.00, Pelēču un Saunas pagastā — pirmdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Bāriņtiesas sēdes notiek Preiļos ceturtdienās. Pēc nepieciešamības var tikt organizētas izbraukuma sēdes.

Deputāti apstiprināja arī jauno Preiļu novada domes pagasta pārvaldes nolikumu.

Atļauj pildīt komitejas vadītāja pienākumus

Nemot vērā to, ka Preiļu pašvaldības nolikums neparedz sociālo, izglītības un kultūras jautājumu pastāvīgai komitejai novada izglītības iestāžu kontroles funkcijas, deputāti nolēma piekrist, ka Preiļu novada domes deputāts, Preiļu 2. vidusskolas direktors Oļegs Hļebņikovs pilda sociālo, izglītības un kultūras jautājumu pastāvīgās komitejas priekšsēdētāja amata pienākumus.

Valdība plāno jaunas izmaiņas un cer dabūt naudu

● Paredz ar nodokli aplikt mājokļus, neizslēdz PVN paaugstināšanu līdz 23%

Pirmdien, 20. jūlijā, tika parakstīta un publicēta Latvijas un Eiropas Komisijas (EK) saprašanās memoranda vasaras versija, kas nodrošinās 1,2 miljardu eiro aizdevumu Latvijai apmaiņā pret solījumu dažos gados samazināt valsts budžeta deficītu līdz 3% no iekšzemes kopprodukta.

Memorandā nospraustais mērķis jāsasniedz 2012. gadā, turpinot tēriņu samazināšanu tāpat, kā tas tika darīts šā gada 16. jūnijā. Saeima tad samazināja valsts 2009. gada izdevumus par pusmiljardu latu, kas memorandā atzīmēts kā sasniegums. Turpinot tādā pašā garā, arī 2010. gada budžets būs jāsamazina par pusmiljardu latu attiecībā pret šā gada budžeta samazināto versiju. Tālākai izstrūkuma samazināšanai valdība ir apsolījusi ieviest nodokļu paaugstināšanas paketi.

Latvija uzņēmusies arī tālāku algu, pensiju un pabalstu samazināšanu faktiski, pat ja tas tiktu sasniegts pa aplinkus ceļiem un nosaukts savādāk. Proti, tikšot ieviesta vienota atalgojuma sistēma publiskajā sektorā strādājošajiem un pakāpeniski paaugstināšanas pensionēšanās vecums.

Būtiskās izmaiņas ar nākamo gadu plānots ieviest iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanā.

Depozīts un meži

Atbilstoši jūnijā papildinātajai Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmai un Latvijas valdības 2008. gada nogalē parakstītajai nodomu vēstulei Starptautiskajam Valūtas fondam paredzēts paplašināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) bāzi, apliekot ar 10 procentu nodokli arī ienākumus no kapitāla. Turpmāk ar nodokli varētu aplikt ienākumus, kas gūti no nekustamā īpašuma un vērtspapīru pārdošanas, kā arī ienākumus no akcijām un kapitāla daļām (dividendēm) un dažādiem finanšu instrumentiem.

Finanšu ministrijas (FM) piedāvātais risinājums paredz ar nodokli neaplikt ienākumus no nekustamā īpašuma pārdošanas, ja īpašums pirms pārdošanas fiziskai personai piederējis vismaz 60 mēnešus un pēdējos 12 mēnešus tā bijusi personas galvenā deklarētā dzīvesvieta. Diskutē arī par depozītu procentu atbrīvošanu no nodokļa nomaksas, ja tie ir bijuši fiziskās personas īpašumā vismaz 36 mēnešus vai ilgāk, kā arī par dažāda veida ienākuma no kapitāla — juvelierizstrādājumiem, mākslas darbiem, antikviem priekšmetiem, monētām un pastmarkām — aplikšanas ar nodokli. FM rosina likumā skaidri noteikt, ka ar nodokli apliek arī ienākumu no augoša meža un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas.

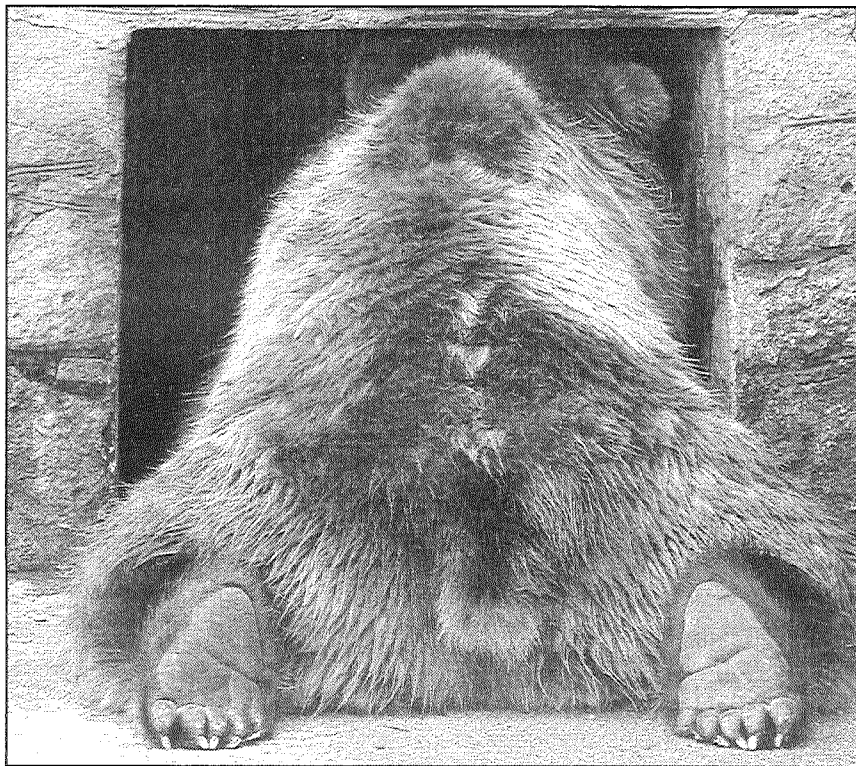
VIEDOKLIS

Šausmu anatomija

Vakar «Diena» iesākas ar A.Ozoliņa rakstu, kurš, savukārt, noslēdzas ar tekstu: «Būtu visas tās pašas šausmas — defolts, maksātnespēja, lata devalvācija — kuras ir tikai atlikas, nevis novērstas, un šīs šausmas iestātos tieši vēlēšanu gadā, lai arī kādām — šļūķāšanās, sišanās, visu lietu garantēšanas, blēfošanas vai brīnumu gaidu — kampaņām politikā tagad dotu startus.»

Te nepieciešams precizējums. Visas pieminētās šausmas iestāties nevis nākamajā gadā, bet pāris nedēļas pēc tam, kad SVF paziņos par atteikumu piešķirt kredītu Latvijas valdībai.

2009. gadā prognozētais IKP ir 12,98 miljardi latu, prognozētais (patiesais, lietojot

● Valdība tautai pagriezusi savu isto «seju»... Foto: V.Kirillova

«Pamatpieejai 2010. gada budžeta ienākumu daļas veidošanā jābūt vērstai uz to, lai dažādu nozaru sniegtie pakalpojumi ienestu valsts budžetā naudu. Izdevumu mazināšana nedrīkst kļūt par dominējošu paņēmienu, jo tā neveicina izaugsmi un attīstību,» saka premjers Valdis Dombrovskis.

Gribi dzīvot labāk — maksā valstij nodokli!

Sākot ar 2010. gadu, nekustamā īpašuma nodoklis jāpiemēro arī dzīvojamām platībām — dzīvokļiem un mājām. Pašlaik ar nekustamā īpašuma nodokli (NĪN) tiek aplikta zeme un saimnieciskajā darbībā izmantojamās ēkas. NĪN likme ir viens procents no kadastrālās vērtības. Ieņēmumi budžetā no NĪN iekasēšanas ir aptuveni 71 miljons latu gadā. Lai izpildītu Starptautiskā Valūtas fonda rekomendācijas, uz nodokļa bāzes paplašināšanas rēķina 2010. gadā būtu jāiekasē papildus 70 miljoni latu.

Pēc FM aprēķiniem, ja NĪN tiktu piemērots platībām virs 80 kvadrātmetriem individuālām dzīvojamajām mājām un virs 40 kvadrātmetriem dzīvokļiem, papildus valsts budžetā varētu iekasēt 51 miljonu latu, ja nodokļu likme būtu viens procents no nekustamā īpašuma kadastra vērtības, bet 96 miljonu latu, ja nodokļu likme būtu divi procenti.

Ja par neapliedzamo platību noteiktu 100 kvadrātmētru dzīvojamajā mājā un 50 kvadrātmētrus dzīvoklī, papildu ieņēmumi budžetā atkarībā no piemērotās likmes būtu 41 līdz 75 miljoni latu. Ja neapliedzamā platība būtu 150 kvadrātmētri mājā un 75 kvadrātmētri

dzīvoklī, papildus ieņēmumi prognozēti no 24 līdz 41 miljonam latu.

Aprēķini veikti, ņemot vērā šobrīd esošās nekustamo īpašumu kadastra vērtības, jo valdība vēl nav lēmusi par kadastrālās vērtības aktualizāciju vai saglabāšanu pašreizējā līmenī.

Par plānotajām izmaiņām nodokļu politikā vēl tiks diskutēts ar sociālajiem partneriem, kā arī valdībā un Saeimā.

Valdība nezina, kur iet, nedomā, kā iet

Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore Elīna Egle teikusi, ka patlaban tiekoti arī apsvērtā IIN pašnodarbinātajiem palielināšana no 15 līdz 23 procentiem. Joprojām esot spiediens no starptautiskajiem aizdevējiem par pievienotās vērtības nodokļa palielināšanu.

Pēc E.Egles teiktā, valdība joprojām nezina, kur iet, nedomā, kā iet, un nezina, kā tas mūs ietekmēs. Mērķis nodokļu politikas izmaiņām esot budžeta deficīta samazināšana, tomēr nevar jadzētu pieiet tik vienkusēji, domājot arī par kopējo tautsaimniecības attīstību, rezumē E.Egle.

Paredzēts, ka nākamā gada budžets Saeimā tiks iesniegts 1. oktobrī.

Sagatavoja T.Elste

Vispirms dvēseles, pēc tam — materiālā krīze

«Krīze grieķu valodā nozīmē — tiesa. Dievs ilgi pacieš, taču, redzot, ka cilvēki tik tālu aizmaldījušies, viņš pieļauj, nevis sūta krīzi. Tā teikt — negribējāt dzīvot pēc maniem likumiem, tad nu dzīvojiet, kā zināt, redzēsiet, kas no tā sanāks.» Šonedēļ intervijā «Latvijas Avīzei» teica Latvijas Pareizticīgās baznīcas metropolīts Aleksandrs. Sākumā rodas dvēseles krīze, un tikai pēc tam materiālā, ir pārliecināts garīgais tēvs, pamatojot to ar sabiedrības vienā daļā valdošo plēsonīgo mantkārību, kā rezultātā morāle, gods un tīkums kļuvuši par svešiem jēdzieniem. Valsts nonākusi tur, kur tā pašlaik atrodas ne jau kataklizmu vai ārēju spēku iejaukšanās dēļ, bet tāpēc, ka liela armija apsviedīgu ļautiņu pamanījās no kopējiem resursiem piesavināties lielāko daļu. Vieni izmantoja sev izdevīgus amatus un maskējās ar saukļiem, ka strādā iedzīvotāju kopīgajās interesēs, otri nekautrējoties savāca to, bez kā nevar iztikt pārējā tautas daļa — elektrību, gāzi, naftas produktus, transporta sistēmas un uzspiežot šo nozaru pakalpojumus pirkt par cenām, kas cilvēkus iedzina nabadzībā.

Pašlaik mūsu valsts atgādina purva akaci iestīgušu radījumu, kas kārpās un airējas no visiem spēkiem ar rokām un kājām, sauc pēc palīdzības, un vienam Dievam zināms, vai izdosies izrausties, turoties pie palīgu pastieptā, ne visai drošā koka, vai būs jānoiet dibenā, vai arī tā — ne nogrimstot, ne izkuļoties — jāturpina sava eksistence vēl kādus gadus līdz labākiem laikiem.

Cilvēkus pārņem apātija un bezcerība, jo pašreizējā situācijā vairs nav nevienas ģimenes, ko neskar bezdarbs, algas vai pensijas samazinājums. Pat jaunieši zaudējuši daļu no savas vitalitātes un bezrūpības. Augstskolās sākusies jauno studentu uzņemšana, bet valstij nav nekāda uzstādījuma attiecībā uz to, kādās nozarēs būs vajadzīgi ziņoši, izglītoti speciālisti. Tiek uzturēts mīts, ka jāstudē eksaktās zinības, taču pilnīgi noteikti jaunie speciālisti pēc pāris gadiem pavairo bezdarbnieku skaitu, jo ražošana nedz pastāv pašlaik, nedz arī tuvākajos gados pēc kādas brīnumu formulas tiks attīstīta.

Šokē informācija, ka par vairākiem tūkstošiem tiek plānots samazināt audzēkņu skaitu profesionālās izglītības programmās arodskolās, līdz ar to liedzot iespēju devīto klašu beidzējiem apgūt kādu profesiju. Vārdu sakot, nevajag ne akadēmiski, ne profesionāli izglītotus cilvēkus, ne amatniekus. Ko iesāks tie pamatskolu absolventi, kas neizvēlas vidusskolas, jo grib apgūt kādu amatu, taču tas viņiem būs liegts? Reizēm rodas iespaids, ka viss, kas pašlaik notiek izglītības nozarē, tiek darīts ar pilnīgi noteiktu mērķi, — lai vairāk nekvalificēta un mazprasīga darbaspēka piegādātu rietumvalstīm. Es nebrīnītos, ja izrādītos, ka atsevišķi politiķi pa kluso noslēguši vienošanos ar vienu otru valsti lēta darbaspēka nodrošināšanai.

Ne vien jaunajiem, bet arī vecajiem ļaudīm ir smaga neziņa par rītdienu. Vai sūri nopelnītās pensijas negaida vēl tālāka samazināšana? SVF, ko veidojuši pasaules bagātie oligarhi, Latvijas pensionāra iepriekšējā darba dzīve, alga un tas, vai ar pensijas pašreizējo apmēru var izdzīvot, ir ista Ķīnas ābece, kurā viņi pat necenšas iedziļināties. Valdība bez problēmām piekristu vēlreiz ķerties pie pensiju nogriešanas, kā pieprasa naudas aizdevēji (kaut gan jautājums, vai patiešām pieprasa samazināt pensijas, vai arī — izdevumus vispār), taču viņus satrauc kāda cita lieta — 2010. gada Saeimas vēlēšanas. Vēlreiz samazināt pensijas «Jaunajam laikam» un «Tautas partijai» nozīmē izrakt bedri sev pašiem, jo vecākā paaudze ir skaitliski nozīmīgs elektorāts. Ja pašvaldību vadītāji pēc vēlēšanām ieslūguši saldā atmiedzi atgūtajos krēslos, kad vēlētajus, daudz nepūloties, var aizbaidīt ar vārdiem «nav naudas», tad partijām, valdībai un Saeimai priekšā trauksmainais nomoda laiks — sargāt un lolot savus vārgos cerību digstus par atkal tikšanu pie varas.

L.Rancāne

A.Štokenbergis, «Sabiedrība citai politikai» valdes priekšsēdētājs

Eksāmenu rezultāti — no augstākā līdz zemākajam līmenim

Vidusskolu absolventi jau saņēmuši sertifikātus ar vispārējās vidējās izglītības centralizēto eksāmenu rezultātiem un ar tiem rokās devušies «iekarot» tiesības studēt augstskolās. Kopumā valsts izglītības eksaminācijas un saturs centrs šogad 16. jūlijā izglītības pārvaldēm izsniedza 34 307 sertifikātus. Centralizēto eksāmenu darbu vērtētāji pārbaudīja 101 419 darbus. Šo pienākumu veica 1330 vērtētāji — pedagogi no visas Latvijas. Šī gada vidusskolu beidzējiem tika piedāvāti 11 centralizētie eksāmeni, no tiem obligāti kārtojami bija latviešu valodā un literatūrā latviešu mācībvalodas izglītības programmās (tos kārtoja 19 729 skolēni valstī), latviešu valodā un literatūrā mazākumtautību izglītības programmās (5674), vienā no svešvalodām: angļu valodā (23 652), krievu valodā (3491), vācu valodā (733) un šogad pirmo reizi arī matemātikā (25 441). Vācu valodas eksāmenu Preiļu rajonā izvēlējās tikai 13 skolēni.

Plašāku analīzi par eksāmenos gūtajiem rezultātiem «Novadniekam» sniedza rajona izglītības pārvaldes skolu darba speciāliste **Dzintra Šmukste**.

No piedāvātajiem vēl septiņiem centralizētajiem eksāmeņiem Preiļu rajona skolu beidzēji neizvēlējās tikai vienu — franču valodas eksāmenu, bet valstī to kārtoja 104 skolēni. Tāpat kā katru gadu, arī šoreiz vairāki vidusskolēni nav spējuši nokārtot kādu no eksāmeņiem. Pieci skolēni nav tikuši galā ar matemātikas eksāmena uzdevumiem, viens — ar latviešu valodu un literatūru, taču Preiļu rajona skolēnu starp viņiem, par laimi, nav.

Dzintra Šmukste informēja, ka vislabākos rezultātus, kā ik gadu, guvuši Preiļu Valsts ģimnāzijas absolventi, kas ieguvuši augstāko vidējo vērtējumu rajonā. No viņiem daudz nav atpalikuši arī Livānu 1. vidusskolas 12. klases skolēni. Taču grūtāk gājis Preiļu

arodvidusskolas un Livānu 2. vidusskolas audzēkņiem.

Atsevišķi vērtējot skolēnu rezultātus obligātajos centralizētajos eksāmenos, izrādās, ka labākie matemātiķi šogad mācījušies Aglonas un Vārkavas vidusskolā. Latviešu valodā un literatūrā spēcīgākie izrādījušies Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) un Riebiņu vidusskolas beidzēji. Savukārt angļu valodā labākie rezultāti Livānu 1. vidusskolas un PVĢ beidzējiem. Krievu valodas eksāmenā augstu vērtējumu guvuši PVĢ, Aglonas, Livānu 1. un Livānu 2. vidusskolas beidzēji.

Izteikti vājas zināšanas matemātikā un angļu valodā uzrādījuši Preiļu arodvidusskolas audzēkņi, latviešu valodā un literatūrā — Jaunaglonas arodvidusskolas skolēni, angļu valodā — Preiļu rajona vakara (maīņu) un neklātienas vidusskolas beidzēji.

Dzintra Šmukste par satraucošu atzina faktu, ka rajonā kopu-

mā atsevišķiem skolēniem vairākos mācību priekšmetos zināšanas ir novērtētas ar zemāko atzīmi — «F» līmeni. Visvairāk šādu vērtējumu — 22 — saņēmuši Preiļu arodvidusskolas audzēkņi. Jaunaglonas arodvidusskolas beidzējiem bijuši 18 zemākie līmeņa vērtējumi. Kopumā rajonā šī gada absolventi saņēmuši 62 «F» līmeņa vērtējumus. Pa 19 šādiem vērtējumiem saņemts matemātikā un latviešu valodā un literatūrā, 17 zemākie vērtējumi arī angļu valodā.

Centralizēto eksāmenu vērtēšanas procesā konstatēti arī pārkāpumi vairākos skolēnu eksāmenu darbos, kas liecināja par eksāmenu procedūras neievērošanu, citiem vārdiem sakot, — norakstīšanu. Tas konstatēts bioloģijas, matemātikas un angļu valodas eksāmenos. Dzintra Šmukste informēja, ka norakstīšana konstatēta arī rajona izglītības iestādēs — Jaunaglonas un Preiļu arodvidusskolās. Līdz ar to turpmāk šajās mācību iestādēs eksāmenu laikā būs jānodrošina papildus novērotāji.

Gandarijumu savām skolām, pedagogiem, vecākiem rada tie skolu beidzēji, kas ieguvuši zināšanu augstāko vērtējumu — «A» līmeni, kopumā tādi ir 95. Preiļu Valsts ģimnāzijā tie ir Zane Jaunromāne (matemātikā, latviešu valodā, fizikā, bioloģijā), Ieva Pakerre (latviešu valodā, fizikā, matemātikā), Oskars Pakers (fizikā, ķīmijā, matemātikā), Dagnija Brusa (latviešu valodā, matemātikā,

ķīmijā), Lāsma Pauniņa (latviešu valodā, matemātikā, ķīmijā), Vizma Mičule (angļu valodā, latviešu valodā), Gunta Zepa (matemātikā, latviešu valodā), Zanda Kivleniece (matemātikā, fizikā), Inta Jaudzema, Sandra Semjonova, Nune Pilojane, Māra Vilcāne, Jānis Skuteļis, Marta Pastare, Ieva Pastare, Lauma Lazdāne, Gunta Broka, Marija Šelkova, Linda Anspoka, Madara Pitkeviča, Līga Stāgare, Rihards Vilcāns, Inta Siliņa, Maija Upeniece — latviešu valodā, Edgars Ruskulis — fizikā, Valērijs Dementjevs, Andris Kļavinšis, Olga Jermakova — krievu valodā, Nauris Ivanāns, Austrā Svarinska, Kaspars Rivars, Margrieta Pastare, Artūrs Smirnovs — matemātikā, Māris Magdeļnoks — angļu valodā.

Livānu 1. vidusskolā augstāko vērtējumu saņēma Dace Utināne (matemātikā, vēsturē, latviešu valodā), Madara Bogdāne (angļu valodā, krievu valodā, matemātikā), Zane Skrebele (angļu valodā, vēsturē, latviešu valodā), Andris Antuzevičs (angļu valodā, fizikā, matemātikā), Una Ieva Zusāne (angļu valodā, vēsturē), Solveiga Ozola-Ozoliņa (krievu valodā, vēsturē), Sintija Gabrāne (angļu valodā, matemātikā), Karolina Abrašova (krievu valodā), Armands Dolgaiss (matemātikā), Anželija Petkina-Kavarska (krievu valodā), Kristīne Bogdanova (krievu valodā), Madara Šolka (angļu valodā), Antra Putniņa (krievu valodā), Oskars Pinups (matemātikā), Iluta Vilcāne (matemātikā).

Preiļu 2. vidusskolā ar «A» līmeni novērtētas zināšanas krievu valodā šādiem skolēniem: Kristīnei Novikovai, Romānam Ivanovam, Jevģenijam Pahomovam, Vadimam Višņakovam, Innai Nikolajevai, Jūlijai Klibā, Karīnai Novikovai, Evītai Lozdai, Vjačeslavam Isajevam, Nataljai Trofimovai, Igoram Zarānam.

Vārkavas vidusskolā augstāko vērtējumu saņēma Gunita Lazdāne (latviešu valodā), Evīta Vingre (matemātikā), Aglonas vidusskolā — Inguna Jārāne, Inga Beitāne (krievu valodā), Jaunaglonas arodvidusskolā — Edgars Kelbe (matemātikā), Artūrs Beinārovičs (krievu valodā), Rudzātu vidusskolā — Sanīta Rudzāte (matemātikā), Riebiņu vidusskolā — Kristīne Pizāne (latviešu valodā), Preiļu vakarskolā — Aleksandrs Grustāns (krievu valodā), Livānu vakarskolā — Tatjana Smorigo (krievu valodā).

Pamatskolu beidzēji (mazākumtautību izglītības programmās) latviešu valodas centralizētajā eksāmenā sertifikātus saņēma 18. jūnijā. Valstī šo eksāmenu kārtoja 5529 absolventi. Preiļu rajonā — 60 skolēni (Preiļu, Livānu 2. vidusskolā, Riebiņu vidusskolā, Silajāņu pamatskolā, Preiļu vakara (maīņu) un neklātienas vidusskolā). Rezultāti kopumā ir apmierinoši. Saņemts tikai viens «F» līmeņa vērtējums. Augstākā — «A» līmeņa vērtējumu ieguvusi Riebiņu vidusskolas skolniece Katerēna Kozereva.

Izglītības pārvalde turpina veikt savas funkcijas

Izglītības pārvalde, kas koordinēja izglītības darbu bijušā Preiļu rajona teritorijā, kā arī skolām un pedagogiem sniedza metodisko palīdzību, līdz gada beigām turpinās veikt savus pienākumus. Ar šādu informāciju «Novadnieku» iepazīstināja izglītības pārvaldes vadītājs **Andrejs Zagorskis**. Tomēr pašlaik vēl neesot zināms, cik liels finansējums pārvaldei būs piešķirts, lai savas funkcijas veiktu līdz gada beigām, jo tas atkarīgs no valsts budžeta izpildes. Tiekot veikts metodiskais darbs, skolām nodota no Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) saņemtā informācija par pedagoģiskajiem un citiem jautājumiem. Sakarā ar to, ka vairs nepastāv metodiskās apvienības un no darba atbrīvoti to vadītāji, izglītības pārvalde jaunāko informāciju par mācību priekš-

metiem, standartu ieviešanu un citu cenšas nodot novadiem. Skolu direktori jau izteikuši vēlmi, lai izglītības pārvalde arī turpmāk visa bijušā rajona teritorijā nodarbotos ar šīm lietām.

Kā būs nākamgad, — uz šo jautājumu Andrejs Zagorskis pašlaik nevarēja atbildēt. Būs jāskatās, kādas funkcijas izglītības jomā uzņemsies novadi, bet kādos jautājumos būs izdevīgāk savstarpēji sadarboties. Arī IZM pārstāvji, Preiļos tiekoties ar izglītības un pašvaldību pārstāvjiem, atzinuši, ka lētāk novadiem vienoties un jautājumus risināt kopīgi, nekā ikvienā no tiem veidot savu izglītības pārvaldi. Katrai pašvaldībai tomēr būs vajadzīgs savs speciālists finanšu jomā, kas kārtos pedagogu algu lietas.

Izglītības pārvaldei augstā jāpamāca visu rajona teritorijā esošo skolu vadītāji

darbam ar jauno elektronisko programmu «VISS», kas ieviesta kādreizējās programmas «LIIS» vietā, un kurā tiek apkopotas ziņas par pedagogiem, skolēniem, tarifkāciju un tamlīdzīgi.

Izglītības pārvaldē turpinās darbs arī ar projektiem. Andrejs Zagorskis stāstīja, ka tiek gatavotas atskaites par stipendijām, kas projekta ietvaros aizvadītajā mācību gadā tika piešķirtas atsevišķu mācību priekšmetu skolotājiem, kā arī izsludināts jauns konkurss šo stipendiju saņemšanai. IZM solījusi arī jaunus projektus par kopējo summu — 20 miljoni eiro, kas paredzēti skolotājiem par labiem darba rezultātiem, kā arī ņemot vērā dažus citus kritērijus. Projektu nauda paredzēta arī kā kompensācija un pārkvalifikācijai tiem, kas pārtrauks savu darbu pedagoģijā.

IZM tagad ņem no sevis atbildību un pauž, ka dota brīvība un katra pašvaldība var pati veidot savu izglītības politiku, bet mans personīgais viedoklis ir tāds, ka Latvija ir pārāk maza valsts, lai katrā nelielajā novadīnā būtu cita izglītības organizēšanas politika, teica Andrejs Zagorskis. Ikvienai pašvaldībai ir brīvība izlemt, ar cik skolēniem var atvērt klasi, kādas apvienot, kādam jābūt maksimālajam skolēnu skaitam klasē, cik lielai administrācijai, atbalsta personālam, cik jābūt vietniekiem, bibliotekāriem, tajā pašā laikā šī brīvība atkarīga no piešķirtās naudas apjoma, kas būs stipri samazināts.

Skolu direktori un skolotāji ir noguruši no tā, kas pēdējā laikā notiek izglītības jomā, un iestājusies apātija, atzina Andrejs Zagorskis.

Ja pa Annām vanagi ap kādām mājām laidelējas, tad tais mājās būs kāzas...

● 25. jūlijā — Jēkaba diena, 26. jūlijā — Annas diena

Jēkaba diena sakrīt ar labības plaujas sākumu. Jēkabs ir labības un ražas patrons, un arī latviešu tautas ticējumi saistās ar Jēkabdienu kā Saimnieku dienu — ar ražu un laika vērošanu. Annas diena tiek saukta arī par Saimnieču dienu. Abas dienas izsenis latviešiem bijušas nozīmīgas svinamdienas.

♦♦♦
Ja ap Jēkaba dienu kāpostiem vēl nav sākušas riezties galviņas, tad to arī nebūs.

♦♦♦
Siltā un gaišā Jēkaba diena zīlē aukstus Ziemassvētkus.

♦♦♦
Ja Jēkaba dienā ap sauli daudz mazu mākonīšu, tad ziema būs bagāta ar sniegu.

♦♦♦
Lai Jēkabu godam pieminētu, tad tēvu laikos kaimiņu starpā notika sīva sacensība ne vien rudzu, bet arī agrīno

miežu laukos. Katrs centās pirmais iesēt, nopļaut, izkult un samalt, lai savai saimei un kaimiņiem Jēkaba dienā celtu galdā jauno maizi un karašas. Dažos Vidzemes novados vēl tagad piekopj parašu pacienāt savus kaimiņus ar pirmo klaipu. Tēvu laikos Jēkabi un Annas bijuši iecienītas kāzu dienas, kad pirmā lauku raža deva iespēju kāziniekus godam pacienāt.

♦♦♦
Jēkabs raudzējot un briedinot ābolus, tādēļ priekš Jēkabiem tos nevar ēst. Kad skaidra Jēkaba diena, tad var gaidīt daudz augļu.

♦♦♦
Ja Jēkaba dienā pie debesīm staigā mazi balti mākonīši, tad saka: «Sniegš zied uz nākošo ziemu».

♦♦♦
Kad Jēkaba diena ir skaidra, tad būs bagāta raža.

♦♦♦
Ja Jēkabs iekrīt jaunā mēnesī, rudzi jāsēj ar jauno sēklu; ja iekrīt vecā mēnesī, tad jāsēj ar veco sēklu.

♦♦♦
Ja Annas dienā list lietus, tad būs slapjš rudens.

♦♦♦
Ja pa Annām vanagi ap kādām mājām laidelējas, tad tais mājās būs kāzas.

♦♦♦
No Annas dienas drīkst ēst jaunus kartupeļus.

♦♦♦
Ja Annas dienā lietus list, tad būs tārpaini rieksti.

♦♦♦
Annas dienā ēda jaunu rudzu maizi.

♦♦♦
Annas ir Saimnieču diena, tāpat kā Jēkabi — Saimnieku diena. Tad raudzīja pirmos kartupeļus un burkānus, un kāva pirmo aunu.

♦♦♦
Pēc Annas dienas siens kaudzē vairs nepūst, pat, ja kaudzi metot, ūdens gar dakšas kātu tecētu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

LASĪTĀJI JAUTĀ

Vilks medniekam nav brālis

Vai vilku skaits tiek regulēts, kad sākas vilku medības un cik dzīvnieku atļauts nometīt? Cik un kādi dzīvnieki dzīvo vietējos mežos?

Atbildi uz šiem jautājumiem «Novadnieks» sagatavoja, izmantojot materiālus no masu medijiem, kā arī informāciju, ko sniedza Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības medību un ugunsapsardzības daļas vadītājs Dmitrijs Leontjevs.

15. jūlijā Latvijā sākas vilku medību sezona

Par situāciju «vilku lauciņā» stāsta Valsts meža dienesta vadītāja vietnieks Jānis Ozoliņš.

— Kopš 2000. gada vilku skaits valstī ir stabils ar nelielu pieauguma tendenci pēdējos divos trīs gados. Uz daudzu citu savvaļas sugu fona šis pieaugums ir nebūtisks. Kamēr stirnu un meža cūku daudzums šajā laikā palielinājies vismaz piecas reizes un lūšu skaits — apmēram divas reizes, vilku saime labākajā gadījumā pieaugusi vien par 50 procentiem.

Protams, par vilku skaita stabilitāti rūpējas mednieki un Valsts meža dienests, kas, balstoties uz valsts mežzinātnes institūta «Silava» veikto lielo plēsēju monitoringu, kopš 2004./2005. gada medību sezonas ik gadu nosaka lielāko pieļaujamo nometājamo vilku skaitu. Šādu pieeju ir akceptējusi Eiropas Komisija, kas Latvijai noteikusi ģeogrāfisku izņēmumu attiecībā uz tām vispārējām prasībām, kas vilku aizsardzībā noteiktas ES dalībvalstīm. Ja mums būtu jāievēro Eiropas Padošmes attiecīgās direktīvas pamatprasības, tad Latvijā vilkus medīt nedrīkstētu un piedevām to aizsardzībai nāktos veidot īpaši aizsargājamas teritorijas. Piemēram, Lietuvā ir izveidotas «Natura 2000» teritorijas tieši lūšu aizsardzībai.

Vilks pieder plēsēju kārtas suņu dzimtai. Ķermeņa garums 105-160 centimetri, skausta augstums — 80-90 centimetri, astes garums — 35-55 centimetri, svars 30-70 kilogrami. Lielākais dzimtas pārstāvis, ļoti uzmanīgs dzīvnieks ar teicamu ožu (labvēlīgos apstākļos cilvēku saož pat kilometra attālumā) un dzirdi, redze vājāk attīstīta. Cilvēkam bīstami ievainoti vai ar trakumsērgu slimi dzīvnieki.

Atšķirībā no izdzīvojušo vilku skaita to nometīšanas apjoms pēdējos desmit gados pieaudzis gandrīz divas reizes — aizvadītajā sezonā nometīts 200 vilku un vēl daži gājuši bojā uz autoceļiem. Vilku skaita stabilitāti garantē tas, ka ik gadu tiek nometīti gandrīz puse no savvaļā mītošajiem dzīvniekiem — liela daļa no bioloģiskā pieauguma. Neaizmirsīsim, ka vilkiem pēcnācēju ir daudzkārt vairāk nekā pārnadžiem, ar ko tie barojas. Tādēļ pārnadžu skaitu mednieki regulē nesalīdzināmi saudzīgāk.

Bagātē barības krājumi priecē medniekus, bet savukārt stimulē arī vilku auglību. Vēl lielāku ietekmi uz vilku populācijas atjaunošanos atstāj to krietni mazāka medīšana kaimiņvalstīs. Šī iemesla dēļ vilku skaits pēdējā laikā pieaudzis Limbažu rajonā un dažviet citur Ziemeļvidzemē, kur pirms pieciem gadiem tie šķita gandrīz izmedīti. Pašlaik tieši Igaunijai ir vislielākā ietekme uz visu trīs lielo plēsēju — vilku, lūšu un laču — skaitu Latvijas austrumdaļā. Pēdējie apstiprinājumi tam — ar DNS analizēm pierādīti vilku un suņu jaukteni, kas 2008. gada beigās nometīti gan kaimiņvalsts teritorijā, gan Dikļu pagastā, kā arī kāda lūšene, kas šopavasār no Igaunijas vidienes, kur tā iezīmēta ar satelītsignālus uztverošu iekārtu, atceļojusi uz Salac-

grīvas mežniecību un šeit laidusi pasaulē divus kaķēnus.

Plēsēju aizsardzības prasības arvien mazāk Latvijas iedzīvotāju uztver kā apgrūtinājumu medniekiem, draudu citām sugām vai pat nacionālajam interesēm. Jo plēsēji dabā uztur pašu galveno procesu — evolūciju — un nosaka sugu daudzveidību. Dzīvā daba nevar pastāvēt, ja sugas neēstu cita citu vai par vienīgo «ēdāju» gribētu kļūt cilvēks. Arī mūsu bailes no plēsējiem patiesībā ir miljoniem gadu ilgušas evolūcijas sekas. Tikai kādus simts gadus Latvijā vilki cilvēkus vairs neapdraud. Izņēmums ir ar trakumsērgu saslimuši dzīvnieki, bet šī slimība vilkiem tiek konstatēta ievērojami retāk nekā citiem savvaļas plēsējiem. Tādēļ absurdi liekas, ka mūsdienās mēs bez bažām sēžamies automobiļi, kuģi vai lidmašīnā, bet raizējamiem par savu drošību mežā.

Par savu īpašumu pārāk uztrauktiem nav pamata arī lopkopjiem. Saplosito aitu, kazu un jaunlopu skaits, par kuriem ziņots Valsts meža dienestam, ir samēra neliels. 2004. gadā plēsēji nogalinājuši 17 aitas, piecas kazas un piecus teļus, 2006. gadā — 43 aitas, trīs kazas un 17 teļus, bet 2008. gadā — 39 aitas, sešas kazas. Toties šogad cietuši jau vairāki jaunlopi Neretas un Dundagas apkaimē. Notikumu izpēte liecina, ka šo zaudējumu vispār nebūtu, ja mājdzīvnieki netiktu atstāti bez pieskatīšanas ganībās pa nakti, bet dažkārt pat uz vairākām diennaktīm pēc kārtas.

Šogad atļauts nometīt 150 vilkus

Valsts meža dienesta Dienvidlatgales virsmežniecības medību un ugunsapsardzības daļas vadītājs Dmitrijs Leontjevs «Novadniekam» pastāstīja, ka šogad Latvijā atļauts nometīt 150 vilkus. Pašlaik vēl ne no vienas mežniecības gan neesot saņemta informācija par kāda plēsoņas nometīšanu. Ziņas par nošautu vilku mežniecībām jāsniiedz diennakts laikā: Vasarā šos dzīvniekus nometīt sarežģīti, vilks par medījumu tiek tikai gadījumos, ja nejauši trāpījis medniekam ceļā. Plēsoņu istās me-

dības notiek ziemā, kad labi redzamas to pēdas, var medīt ar lenkšanu.

Dmitrijs Leontjevs stāstīja, ka nometīšanai atļautais skaits — 150 pelēči — līdzinoties iepriekšējo gadu līmenim. Taču iespējamās korekcijas, ja, piemēram, plēsoņas nodara lielu postījumu ganāmpulkiem. Arī pērn dota atļauja papildus medībām.

Laču un ondatru vietējos mežos nav

Ši gada sākumā mežniecībās veikta meža dzīvnieku uzskaitē. Pēc ziņām, kas Dienvidlatgales virsmežniecībā apkopotas uz 1. aprīli, redzams, ka apkārtnē novadu mežos fauna pārstāvēta itin bagātīgi. **Preiļu mežniecībā** uzskaitīti 33 aļņu buļļi, 44 govīs, 34 teļi, 11 briežu buļļi, 28 govīs, 17 teļi, 781 stirnu āzis, 1173 kazas, 219 meža cūkas, 8 vilki, 2 lūši, 303 lapsas, 177 pelēkie, 93 baltie zaķi, 672 bebrī, 91 ūdris, 219 jenotsuņi, 162 meža caunas, 90 āpši, 279 seski, 329 ūdeles.

Stabulnieku virsmežniecībā uzskaitīti 30 aļņu buļļi, 20 govīs, 12 teļi, 33 briežu buļļi, 23 govīs, 8 teļi, 673 stirnu āži, 822 kazas, 267 mežacūkas, 8 vilki, viens lūsis, 193 lapsas, 177 pelēkie, 69 baltie zaķi, 358 bebrī, 30 ūdri, 158 jenotsuņi, 153 meža caunas, 54 āpši, 90 seski, 106 ūdeles.

Aglonas mežniecībā uzskaitīti 24 aļņu buļļi, 45 govīs, 24 teļi, 409 stirnu āži, 520 kazas, 168 meža cūkas, 2 vilki, 5 lūši, 245 lapsas, 280 pelēkie, 78 baltie zaķi, 722 bebrī, 180 ūdri, 256 jenotsuņi, 143 meža caunas, 136 āpši, 200 seski, 284 ūdeles.

Kopumā Dienvidlatgales virsmežniecībā (ietilpst Daugavpils, Grīvas, Ilūkstes, Krāslavas, Indras, Dagdas, Bukmuižas, Preiļu, Stabulnieku, Aglonas mežniecības) uz 1. aprīli uzskaitīti 88 vilki, 70 lūši, 4410 mežacūkas. Vislielāko skaitu sastāda stirnas — vairāk nekā 23 tūkstoši un bebrī — pāri 12 tūkstošiem. Nav reģistrēts neviens lācis. Savukārt Preiļu, Stabulnieku un Aglonas mežniecību teritorijās nav atklāta neviens ondatra, kaut kopumā virsmežniecībā uzskaitīti 367 šādi dzīvnieki.

Sagatavoja L.Rancāne

«Raganu riņķis» pagalmā

«Novadnieka» 7. jūlija numurā stāstījām par jaunumiem kaimiņu novados. Izrādās, lasītāju interesi izraisījusi informācija par to, ka Viļānos vairākos mazdārziņos novērota interesanta parādība — regulāri apli vairāku metru diametrā, kur pa perimetru neaug zāle. Toties apli iekšpusē tā ir lekna un sulīga, itin kā būtu krietni mēsloja.

To, ka šādi neparastumi novēroti arī pie mums, pastāstīja Preiļu novada Aizkalnes iedzīvotāja Ilga Gāga. Viņas piemājas dārziņa teritorijā šāds divains aplis novērots jau pagājušā gada vasarā. Rudens pusē tur augušas sēnes, pēc izskata līdzīgas tām, ko mūsupusē sauc par saldūksnēm. Uzturā tās neesot lietojuši, vien pabrīnījušies. Taču šogad, pēc «Novadnieka» izlasīta stāstījuma par riņķiem Viļānos, pārliecinājušies, ka arī pašu pagalmā riņķis nekur nav pazudis.

Kad ieradāties Aizkalnē, saimniece vēda rādīt zīmīgo vietu. Regulārs gredzenveida aplis bija ļoti pamanāms. Tā diametrs pārsniedz sešus metrus. Iekšpusē augoša zāle izskatījās daudz gar-

● Cilvēkiem vienmēr gribas dažādām lietām meklēt kādu īpašu mistisku skaidrojumu. Taču patiesība ir daudz vienkāršāka. «Raganu riņķi» veido sēnes, kuru sēnotne ir tik agresīva un ēdīga, ka patērē augsni visas barības vielas. Augiem nekas vairs nepaliek pāri, tāpēc ap riņķi arī veidojas taciņa, kur nekas neaug. Foto: A.Šņepstis

ka un lekna, itin kā zeme būtu ļoti nomēsloja. Gredzens, kas aptvēra šo platību, apmēram pusmetru plats. Tur, kur pērn augušas sēnes, neaug zāle, tikai šur-

tur pa kādam kumšķītim. Tāpat kā Viļānos, arī šeit redzama «ieja» apmēram metra platumā.

Ilga Gāga ir bioloģijas skolotāja, tāpēc novērotajam meklē zināt-

nisku un loģisku skaidrojumu. Visdrīzāk, tas ir tā saucamais «raganu riņķis». Ja sēņu spora nonāk augsnē, tā sāk dīgt, augt un plesties. Ja gadās sausa vasara,

aplā viduci sēnotne iet bojā, paliek tikai malās. Tā arī veidojas riņķis.

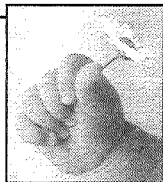
Internetā pieejama visai plaša un interesanta informācija par šādām novērotām parādībām. Pirms pāris gadiem «raganu riņķi» redzēti un aprakstīti Krustpils pagastā, Ventpils rajonā un citur.

Latvijas Dabas muzeja botānikas nodaļas vadītāja Inīta Dāniele šo parādību skaidro pavisam vienkārši: — Kad iesējas sēņu sporas un veidojas sēnotne, tā patērē ļoti daudz barības vielu, tā ka nekas cits šajā zemē vairs neaug. Tā ir ēdīga un blīva, tāpēc ar laiku izplešas uz malām un ar gadiem sāk augt arvien lielākā platībā, bet vidus paliek tukšs, kur augsnes īpašības pakāpeniski atjaunojas. Parasti tā aug milzu baltmīetene, kā arī citas sēnes.

□□□

Agrāk no šādiem apliem cilvēki baidījušies, uzskatījuši, ka tur raganas plosījušās vai velni sviestu kūlušī. Taču viss, izrādās, ir daudz vienkāršāk. Sēnēm nepatīk, ja augsni, kur tās aug, izkustina. Latvijas Dabas muzeja speciālisti iesaka, ja kāds vēlas no sēnēm atbrīvoties, vairākas reizes apli vienkārši uzrušināt.

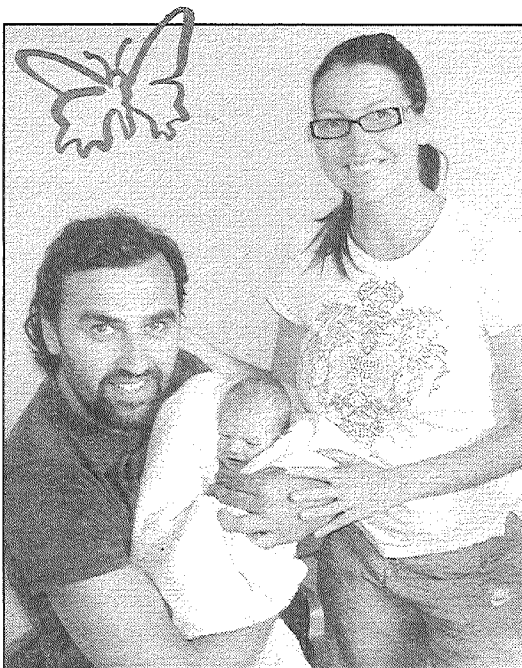
L.Kirillova

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: «Ir piedzimis bērniņš!»

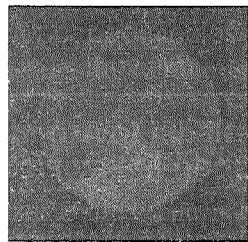
18. jūlijs Irinas Izmailovas dzīvē kļuvis par vienu no vislaimīgākajiem datumiem, — šajā dienā viņa dāvāja dzīvību savam pirmajam bērniņam — meitiņai. Mazulīte nosaukta par Ninu. Vārdu māmiņa izvēlējās kopā ar meitas tēti Vjačeslavu. Tas ir vārds, kas skaisti skan visās valodās, «Novadniekam» teica Vjačeslavs, kurš savulaik ilgāku laiku pavadījis Vācijā. Tagad jaunā ģimene dzīvo Maskavā. Irinas dzimtā vieta ir Volgograda, tur joprojām dzīvo viņas vecāki Jelena un Aleksejs, kas ar sajūsmu uzņēmuši ziņu par pirmā mazbērna nākšanu pasaulē. Arī abas vecvecmāmiņas un vecvecētīņš ar aizkustinājuma asarām sveikuši dzimtas jaunāko atvasi. Savukārt jaunā tēta vecāki Valentīna un Anatolijs dzīvo Rēzeknē, arī viņi pirmoreiz iecelti vecvecāku godā. Meitiņa ir kā dāvana vecēvam 70. dzimšanas dienā, kas atzīmējama 1. augustā, stāstīja Vjačeslavs. Baltkrievijā dzīvo mazās Ninas vecvecmāmiņa.

Mūsu vēlme laist bērniņu pasaulē Latvijā bija pilnīgi apzināta, teica Irina. Tieši tāpēc pirmstūkstiem laikā ģimene devās uz Rēzekni, noīrēja tūristu namiņu skaistā vietā pie Rāznes ezera, un, uzklusot ieteikumus, izvēlējās Preiļu dzemdību nodaļu. Meitiņa nāca pasaulē ģimenes dzemdībās. Abi vecāki pauda gandarījumu par šo izvēli, viņi priecīgi gan par teicamo aprūpi, gan par klusumu, mājīgumu, smaržīgu un tiro vasaras gaisu mazajā pilsētiņā. Tas jo īpaši novērtējams pēc stresainās ikdienas daudzmiļoņu pilsētā Maskavā, kur Vjačeslavs nodarbināts nozarē, kas organizē vīna iepirkšanu no Eiropas.

Meitai būšot Latvijas pilsonība, un, iespējams, ka pēc kāda laika arī kristības atbilstoši pareizticīgo tradīcijām notiks Rēzeknē, kur savulaik abi dzīvesbiedri viens otram teikuši «jā» vārdu.

Mēness kalendārs

25. jūlijs. 4. Mēness diena (sākas 10:07). I Mēness fāze. Jaunava. Ne pārāk labvēlīga diena. Kā zināt, Ādams un Ieva pēc aizliegtā augļa nobaudīšanas krita grēkā. Un visa šī diena ir vienīga grēkā krišana. Iespējami dažādi kārdinājumi, varbūt vajadzēs izvēlēties starp labu un ļaunu, un jūs pat jutīsiet tieksmi izdarīt ko sliktu... Tāpēc labāk desmit reizes visu pārdomāiet, iekams kaut ko uzsāciet. Nevajag pieņemt pārsteidzīgus lēmumus. Un visiem spēkiem centieties izvairīties no ļaunuma. Šī diena ir laba pasivitātei, nekā nedarišanai, vienatnei. Ir labi klusām veikt mājas darbus un mierīgi atpūsties ģimenes lokā. Ieteicams neēst gaļu. Šis Mēness dienas sapņos var parādīties jūsu vecāki. Tas ir pamudinājums analizēt, kuras problēmas esat mantojis no viņiem, un uzsākt to risināšanu. Ja sapnī redzētas kādas brismas — tas ir brīdinājums, ka jābūt īpaši piesardzīgam.

26. jūlijs. 5. Mēness diena (sākas 11:38). I Mēness fāze. Svari (sākas 08:26). Šajā dienā viss izdosies, ja būsiat radoši aktīvi un tieksieties sasniegt mērķi. Brīnišķīgi padodas zināšanu apguve. Labi asimilējas arī barība, tāpēc uzticieties savai garšas izjūtai un ēdiet veselīgi. Jūsu gremošanas sistēma ar slodzi tiks galā labāk nekā citās dienās, tomēr centieties nepārsties. Priekšroka dodama biežpienam un piena produktiem, no gaļas, ja tā īpaši nekārojas, labāk atturēties. Šajā dienā var aizstāvēt savus principus, pārliecību, ideālus — tas jums spīdīs izdosies. Ja nāksies aizstāvēt cita cilvēka cieņu un godu, — nešaubieties, metieties cīņā, taisnība ir jūsu pusē, un jūs uzvarēsiet. Var un vajag aktīvi izrādīt savas emocijas un jūtas — tam būs piemērots brīdis, un jūs sapratīs. Ir ļoti labi; ja jau šajā dienā sapnī raudat, — tā ir attīrīšanās, organisms tādējādi tiek savests kārtībā. Ja sapnī ir saistīti ar ceļu, ar kustību, — jums viss ir labi. Ja sapnī redzat kaut ko nepatīkamu, — tā ir zīme, ka jāpievēršas savai veselībai.

27. jūlijs. 6. Mēness diena (sākas 13:06). I Mēness fāze. Svari. Vienatnes un lēnprātības diena. Mierīgi jāveic ierastie darbi, nekādā gadījumā nekurnot par dzīvi, apstākļiem, tuviniekiem. Nav īstais brīdis nepatīkai nedz pret sevi, nedz pret citiem. Pieņemiet visu tā, kā ir, un nekārojiet neko citu. Šajā dienā saasinās intuīcija. Ja uzvedīsieties klusi un mierīgi, sapratīsiet to, ko agrāk nesapratāt. Piemēram, var atklāties jūsu un kāda cita cilvēka savstarpējo attiecību patiesā jēga. Iespējams kaut kas līdzīgs atklāsmei vai apskaidrībai: «Viņš taču mani nemil, bet tikai izliekas!» Vai labāk: «Viņš taču mani patiešām mīl, bet es neticēju...» Šajā dienā var pat izpausties nosliece uz gaišredzību un telepātiju: iespējams, jūs skaidri sajūtsiet, kas notiek ar tuvu cilvēku pat tad, ja viņš atrodas tālu no jums. Ieteicams nodarboties ar organisma atjaunināšanu, ar elpošanas ceļu atveseļošanu un elpošanas vingrinājumiem. Uz tiem labvēlīgi iedarbojas arī aromāterapija. Ja sapnī redzat pazīstamu cilvēku, — tam ir savs pamats: jūs esat viņa parādnieks. Sapnis var norādīt uz kaut ko tādu, kas būtu jāpabeidz.

28. jūlijs. 7. Mēness diena (sākas 14:34). I Mēness fāze. Skorpions (sākas 13:56). Provokatoriska diena. Iespējams, jūs provocēs uz pārlieku plāpīgumu, uz to, lai kaut ko neapdomīgi pasakāt. Šajā dienā lieki plāpāt nedrīkst, un vispār labāk ir runāt pēc iespējas mazāk. Visa apkārtējā daba, visa pasaule ļoti jūtīgi reaģē uz katru, pat nejausi izsprukušu vārdu. Esiet piesardzīgi vārdu izvēlē: viss, ko pateiksiet, piepildīsies. Ja sev vai kādam citam ko skaļi novēlēsiet, viss īstenošies. Šajā dienā sevišķi bīstami ir meli. Tie ļoti drīz kļūs par patiesību. Toties šajā dienā piepildīsies arī visas labās vēlmes. Ļoti labi ir skaitīt lūgšanu — tā tiks uzklusota. Šajā dienā īpaši neaizsargātas ir plaušas. Sargājieties no saaukstēšanās. Neplēšiet papīru un traukus. Sapnī ir pravietiski. Ļoti ātri piepildās.

29. jūlijs. 8. Mēness diena (sākas 15:58). II Mēness fāze (aug). Skorpions. Ir vēlams godīgi atzīt savus grēkus. Ļoti laba diena, lai šķīstītos no grēkiem, — būs viegli nožēlot grēkus un viegli arī piedot grēkus citiem cilvēkiem. Tāpēc nepalaidiet garām labu iespēju: šī ir grēku nožēlas diena. Pārdomājiet savu dzīvi, atsauciet atmiņā pagātni. Lai viss nepatīkamais, kas bi-

jis, — neveiksmes, nelaimes, aplama rīcība un melnas domas — sadeg kā ugunsgrēka liesmās. Labi būtu pabodoties, šķīstījot ne tikai dvēseli, bet arī tīrot arī miesu. Var badoties, veikt kunga un zarnu tīrīšanu. Sapnis šajā dienā var būt pravietisks. Tas var dot mājienu par to, kāda ir jūsu patiesā misija dzīvē, par to, kas jums jā dara. Iespējams, sapratīsiet, kāda uzdevuma vārdā esat nākuši šajā pasaulē, kāda ir jūsu dzīves jēga.

30. jūlijs. 9. Mēness diena. II Mēness fāze. Strēlnieks (sākas 23:10). Sātāniska diena. Šis Mēness dienakts enerģija ļoti negatīvi ietekmē cilvēkus. Iespējams satraukums, bailes, drūmas domas. Jāvairās no maldināšanas un dažādiem kārdinājumiem. Šajā dienā ļoti viegli ļauties ilūzijai un kārdinājumiem. Piemēram, var parādīties paaugstināta pašapziņa — centieties to nepieļaut, citādi nonāksiet sprukās vai par lepību tiksiet sodīti.

Labāk šo dienu pavadīt mierīgā, ierastā darbā. Esiet pieticīgi. Pie jauniem darbiem labāk neķerties — riskējat pārvērtēt savas spējas un izgāzt pasākumu. Tāpēc mierīgi turpiniet jau iesāktu. Jūtas labāk neizrādīt. Varat piedzīvot neveiksmi, saņemt sliktas ziņas. Centieties visus paciest bez īpašām emocijām.

Nevajag nevienam neko pierādīt, mēģinot aizstāvēt savu viedokli. Ja krūtīs jūtama spiedoša sajūta, tad tā ir pazīme, ka sakrājis daudz problēmu, kas jārisina, garīgi pilnveidojoties. Ļoti efektīvi strādāt ar sevi, lai piedotu tam, kas nodarījis pāri. Ieteicams neēst gaļu. Sapņiem šajā dienā nevajag ticēt. Tie var būt kļūdaini.

31. jūlijs. 10. Mēness diena (sākas 18:31). II Mēness fāze. Strēlnieks. Aktīvas atpūtas diena. Dzīvības enerģija cilvēka organismā pastiprinās. Spēki var plūst aumajām. Tie jāvirza attiecību nostiprināšanai ģimenē, uz mājas labiekārtošanu. Ir labi šajā dienā domāt par ģimenes, savu senču tradīcijām, par to, kā šīs tradīcijas stiprināt un uzturēt. Tieši šajā dienā ir labi uzsākt jaunas mājas celšanu. Un vispār šīs dienas galvenā devīze ir jaunrade visplašākajā nozīmē. Apmeklējiet pirti. Vēlams dzert daudz šķidruma. Šajā Mēness dienā rādās spilgti un patīkami sapņi. Tajos viss ir kā pasākā, taču tie nepiepildās.

Ieteicams uzsākt jaunus darbus, slēgt līgumus, nostiprināt lietīšķās attiecības.

VĀRDS UN TĀ SKAIDROJUMS

27. jūlijs

MARTA. Viņas asā uztvere un aizvainojošā atklātība sanikno ne vienu vien. Iedabā kontrasti — skarbums un negaidīts maigums. Vēlēšanās krāt un tikpat viegli iztērēt. Neatkarību prot savienot ar cieņu. Ir laba stila izjūta. Vēlas, lai viņas darbs tiktu atzīts. Prot radīt sev patīkamu dzīves filozofiju.

Latvijā reģistrētas 3965 Martas.

DITA. Viņai piemīt šarmanta atturība un iztēles krāšņums. Smalka gaume un aparots talants. Dzīves saturs — harmonija. Neparasti veidojas attiecības ar vīriešiem. Dita ir efektīga parādība vienmuļajā sabiedrības plūsmā.

Latvijā reģistrētas 979 Ditas.

28. jūlijs

CECILIJA. Jūtas droša par sevi, jo ir laba cilvēku pazinēja. Sirds ar prātu viņai ir labā saskaņā. Krietns un dumpīgs raksturs. Laba mākslas izpratne. Dažkārt Cecilijai pietrūkst pacietības — tad viņa spēli zaudē.

Latvijā reģistrētas 38 Cecilijas.

CILDA. Atzīst izturīgu draudzību un prasa no partnera pastāvīgu uzticību nevis tumšu kaislību. Lietīšķība viņai pirmajā vietā. Slēpj savu patmīlību un sabiedrībā gūst panākumus.

Latvijā reģistrētas 34 Cildas.

29. jūlijs

EDMUNDS. Izsmalcināts, rotaļīgs cilvēks ar vieglu skumju pieskaņu, labu gaumi un veikla darboņa īpašībām. Nekad otram neuzbrūk, jo saprot dzīves paradoksalitāti. Cenšas būt taisnīgs pret visiem un tāpēc gūst cieņu. Smalkjūtīgs. Ironisks. Zinošs. Dvēselē arī kāda nepiepildīta stīga, jo viņš gaida laimi. Ir daļa Edmundu, kuri kalkulē, būvē; tie ir reālpolitīki, kas zina naudas vērtību.

Latvijā reģistrētas 2591 Edmunds.

VIDMANTS. Veselā saprāta cilvēks ar fantastisku humora izjūtu. Ņem no dzīves, ko var.

Latvijā reģistrēti 97 Vidmanti.

EDŽUS. Lāga vīrs. Praktiķis. Finansists. Necenšas samezgot attiecības, bet izmantot visas priekšrocības, ko sniedz šis laiks.

Latvijā reģistrēti 221 Edžus.

30. jūlijs

VALTERS. Pirmā tips. Bezrūpības atzinējs, kas meklē vieglas uzvaras. Valširdība un frivola jautrība izceļ Valteru kompānijās. Ists vējgaillis.

Otrais tips. Pragmatīks, «supermantīgs» cilvēks, alkains materiālo labumu krājējs.

Latvijā reģistrēti 1464 Valteri.

RENĀRS. Dzīvesspējīgs mākslinieks. Prot priedēties par skaistumu, pazīst nemierīgo sapņu stipro varu. Ārējais miers nebūt nenozīmē, ka dvēselē viņam nebūtu komplicētu cilvēcisku jūtu.

Latvijā reģistrēti 2150 Renāri.

31. jūlijs

RŪTA. Piemīt inteligence, filozofiska dzīves uztvere, godbijība. Fantāzija viņai viegli iekairināma, tā palīdz neredzēt dzīves jezgas. Rūta prot ieturēt distanci.

Latvijā reģistrētas 1860 Rūtas.

RUTA. Pirmā tips. Gan maiga, gan uzstājīga. Bieži nesavaldības dēļ izdara kļūdu, kuru vēlāk spoži izpērk. Paļaujas dusmu lēkmēm, taču ātri noplok, jo māk iekļauties vidē.

Otrais tips. Šī Ruta nerēķinās ar laiku, vienā mierā nokārto visu vēlamo. Mazliet cieš no nemaldīguma kompleksa. Tāpēc gadās vilties. Alkst ceļojumu.

Latvijā reģistrētas 4628 Rutas.

ANGELIKA. Bālasinīgs daiļums un gražīgums veido mīglainu skatu uz parādībām. Viņa sirgst ar grūtsirdību. Ir tikpat nepastāvīga, cik mīļa.

Latvijā reģistrētas 198 Angelikas.

SIGITA. Ai, kā viņa mīl komfortu, primadonnas situāciju un apjūsmošanas ceremoniālu! Bet Sigitai ir jāsamierinās, jo dēkainā ziņkārība apved viņu ap stūri! Ekscentriskā āriene tomēr slēpj viegli ievainojamu dvēseli. Ja Sigitai piemīt praktiskuma deva, viņa ir laba sieva savam vīram un gultā rod apmierinājumu.

Latvijā reģistrētas 1726 Sigitas.

1. augusts

ALBĪNS. Talantīgs, kaut arī neiecietīgs. Līdzīgi rāmam lācim veido dzīves ēku. Aukstasinīgs un izlēmīgs. Jūtīgi reaģē uz uzmācīgu konkurentu plāniem.

Latvijā reģistrēti 103 Albīni.

ALBĪNA. Uzstājīga, pavadīnosa, stipra sieviete, kas var gan pieņemt arī pārsteidzīgus lēmumus. Klīrība sabojā viņai dažkārt ļoti aizsāktās attiecības.

Latvijā reģistrētas 690 Albīnas.

2. augusts

NORMUNDS. Pirmā tips. Mērķtiecīgs maksimālists, viņam tik pateikt diletantiem acis skarbu patiesību. Taču prāta rotaļās Normunds var nomaldīties, ja nocietina sirdi.

Otrais tips. Neparastu dēku alcējs. Viesmīļa tips. Darbs un uzdzīve seko viens otram. Labprāt strauji pakļaujas izlaidīgām kaprīzēm.

Trešais tips. Sausiņš, praktiķis, veikalnieks, kaut ar vīrienu. Piemīt neierobežota drosme uzskatos un uzvedības manierēs.

Latvijā reģistrēti 5859 Normundi.

STEFANS. Lietīšķs, viņam patīk ērtības un mantas vairošana. Ir izpalīdzīgs. Aiz divaina lepnuma bruņām sirds dziļumos jūtīgs partneris.

Latvijā reģistrēti 203 Stefani.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati. Izmantota G. Treimaņa grāmata «Vārdi un to noslēpumi»

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

DAGDAS ARODVIDUSSKOLA

Brīvības ielā 3, Dagdā, LV-5674, tālruni 65681158, 65681159, e-pasta adrese: davs@apollo.lv

2009./2010. mācību gadā uzņems audzēkņus šādās izglītības programmās:

Izglītības programmas nosaukums	Mācību valoda	Iepriekšējā izglītība (klases)	Mācību ilgums (gadi)	legūstamā izglītība
Kvalifikācija Ēdināšanas pakalpojumi Ēdināšanas pakalpojumu speciālists	Latviešu	Pamatizglītība	4	Vidējā profesionālā izglītība
Autotransports Automehāniķis	Latviešu	Pamatizglītība	4	Vidējā profesionālā izglītība
Būvdarbi Apmācības darbu strādnieks	Krievu	Pamatizglītība	3	Arodizglītība
Kokizstrādājumu izgatavošana Galdnieka palīgs	Krievu	8 klases	2	Profesionālā pamatizglītība
Ēdināšanas pakalpojumi Pavāra palīgs	Latviešu	8 klases	2	Profesionālā pamatizglītība

Skolā ir labiekārtota dienesta viesnīca, ēdnīca (pusdienas maksā 0,60 Ls). Audzēkņi saņem valsts stipendiju un daļēju ceļa naudas kompensāciju. Izglītības programmās «Autotransports» un «Būvdarbi» audzēkņi saņem ESF mērķstipendijas līdz 50 Ls mēnesī.

Dokumentu pieņemšana no 10. jūnija.

Laipni lūdzam mūsu skolā!

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

SIA «ASTA2008» visu laiku iepērk piena teļus par labākajām cenām.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29824973.

SIA «SENLEJAS» iepērk jaunlopus, liellopus.
Augstas cenas. Piemaksa.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 65033720.

Dziednieks VLADIMIRS DOVGAĻOVS
(apliecība 0307, licence nr. 8)
pieņems Preiļos 29. jūlijā.
Uzziņas pa tālr. 65624394.

Hipotēku banka

Hipotēku bankas īpašais piedāvājums ikvienam, kas saņem pensiju!

No šī gada augusta mainīsies pensiju saņemšanas kārtība. Turpmāk pensija tiks ieskaitīta pensionāra norēķinu kontā, bet mājās tā tiks piegādāta par maksu. Tādēļ ir īstais brīdis padomāt par bankas pakalpojumu izmantošanu.

Jau vairāk nekā 16 gadus Hipotēku banka ir vienīgā 100% valstij piederošā banka Latvijā. Esam gandarīti, ka iedzīvotāji mums uzticas, gadu no gada izvēloties sadarboties tieši ar mums. Hipotēku banka vienmēr ir rūpējies, lai saviem klientiem nodrošinātu stabilitāti un ilgtermiņa attīstību.

Domājot par Jūsu vajadzībām, Hipotēku banka klientiem, kas sasnieguši 62 gadu vecumu, piedāvā īpašas priekšrocības — piedāvājam Jums pieteikties katram pakalpojumam atsevišķi:

- **bez maksas** norēķinu kontam;
- **bez maksas** kopīgajam norēķinu kontam, kas piemērots, ja divu ģimenes locekļu vai draugu starpā valda uzticība. Jums abiem pensijas tiks ieskaitītas un glabāties vienā, kopīgā norēķinu kontā, ko abi varēsiet lietot;
- **maksājumu kartes Maestro** lietošanai ar 50% atlaidi — tikai 25 santīmi mēnesī.

Jūsu ērtībai

Lai saņemtu VSAA piešķirtos pabalstus un pensiju savā Hipotēku bankas kontā, turpmāk Jūs varat VSAA adresētu iesniegumu noformēt jebkurā Hipotēku bankas filiālē.

Sadarboties ar Hipotēku banku Jums ir izdevīgi. Ar Hipotēku bankas **Maestro** maksājumu karti varēsiet izņemt skaidru naudu **bez maksas** Hipotēku bankas, Krājbankas, Rietumu bankas, SEB bankas un Parex bankas bankomātos — kopumā vairāk kā 620 bankomātos visā Latvijā.

Visas iepriekšminētās un vēl daudzas citas priekšrocības ir pieejamas pavisam vienkārši. Atnāciet uz Hipotēku bankas Preiļu filiāli Brīvības ielā 2 un piesakieties, līdzīgi ņemot pasi. Ja kādi jautājumi, zvaniet — 65307062!

Izmantojiet izdevību un piesakieties jau šodien!

Evgēnija Leonoviča,
Hipotēku bankas Preiļu filiāles vadītāja

Balzams "Promjod"

Reģistrācijas nr. 6441, uztura bagātinātājs. Lēmums 54/09-UB
Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) pārtikas centrs 20.04.2009.

Balzams "Promjod" - dabas dāvatā veselība!

Pašreizējā ekoloģiskajā situācijā ar mūsu pašreizējiem ikdienas diktētajiem dzīves tempiem, kam raksturīga nesabalansēta pārtika un nepareizs ēšanas režīms, pastāvīgs stress, aizvien mazāk ir cilvēku, kas varētu lepoties pat ne ar lielsku, bet gluži vienkārši labu veselību. Jā, mūsu dienās laba veselība ir visistākā bagātība! Un saglabāt to nebūt nav vienkārši, jo mēs taču dzīvojam "sintētiskas pasaulē". Produkti, ko lietojam pārtikā, ir dāsnī "uzlaboti" ar daudzām kaitīgām piedevām. Elpojām piesārņotu gaisu. Dzeram sliktu ūdeni. Tas viss atstāj nevēlamu iespaidu uz mūsu un mūsu tuvinieku veselību. Tādējādi rezultātā rodas slimības, ko cenšamies izārstēt, lietojot ķīmiskos medikamentus, dažādus preparātus, antibiotikas, lai gan to kaitīgo ietekmi uz mūsu veselību zinātnieki sen jau pierādījuši. Tātad - vienu problēmu risinot, mēs radām citu... Un tā bezgalīgi! Un tikai daba spēj mums palīdzēt izkļūt no šī apburta loka, dāvājot mums veselību, spēkus un enerģiju!

pašā lietošanas sākumā jūtamī un strauji uzlabojas cilvēka vispārējā pašsajūta, pazūd asas sāpes un citi slimību simptomi.

Pateicoties savām asins atjaunojošajām īpašībām, balzams **paplašina kapilārus, pazemina holesterīna līmeni asinīs, tādējādi samazina sirds asinsvadu slimību - aritmijas, stenokardijas, sirds išēmijas, aterosklerozes, pirmās un otrās pakāpes hipertoniālas, vēnu varikozes un tromboflebīta - riskus.** Īpaši labvēlīgi balzams iedarbojas, ja ir **galvassāpes, locītavu sāpes, muskuļu nogurums, asinsspiediena nestabilitāte, pašsajūtas atkarība no laika apstākļu maiņas.** Nepārvērtējama ir balzama nozīme gadījumos, kad kustoties, pārvietojoties jūtamās sāpes **locekļos.** Šis produkts ļoti labvēlīgi, ārstējoši iedarbojas, ja ir **artrīts, artroze, podagra, meniska un gūžas kaula bojājums, osteohondroze, neirīts, radikulīts un citas tamlīdzīgas kaites.**

Augstu efektivitāti un teicamus rezultātus šā preparāta lietošana dod **iekšējo orgānu slimību, piemēram, aizkuņģa dziedzera iekaisuma, kā arī cukura diabēta, acu slimību (glaukoma, tuvredzība, konjunktivīts u. c.) gadījumos.** Ar balzama palīdzību daudz ātrāk izdodas **saudzēt kaulu lūzumus, pēcoperāciju šuves, traumatiskus bojājumus, var panākt ātrāku atlabšanu pēc infarkta un insulta.** "Promjod" balzams labvēlīgi ietekmē zarnu trakta darbību, attīra aknas, palīdz ārstēt **disbakteriozi, hronisku kolītu, kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas iekaisumus, pankreatītu, hepatītu, anēmiju, cistītu, hemoroidus, palīdz izvadīt akmeņus no urīnceļiem.**

Balzama lietošana ir lielisks paņēmieni vairāku slimību profilaksei, to ar labiem panākumiem lieto, lai izsargātos no **gripas, izvairotos no akūtām respiratoru saslimšanām, bronhu un plaušu slimībām (bronhīts, pneimonijs, astma).** Labi rezultāti gūti, balzamu lietojot arī **haimorīta, paradontozes, vīdusauss iekaisuma un citos gadījumos.**

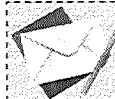
Balzams **uzlabo arī reproduktīvās sistēmas darbību: atjauno potenci vīriešiem, auglību - sievietēm, kā arī lieti noder dažādu ginekoloģisko saslimšanu gadījumos, sekmējot prostatīta un adenomas ārstēšanu.**

Balzamam ir **pretiekaisuma, pretaudzēju un pretmikrobu īpašības.** "Promjod" var lietot gadījumos, kad nākas sastapties ar tik nepatīkamām un apgrūtināšām parādībām kā dažādās **sēnīslimībās, herpes, psoriāze, neiromīts, ekzēma. Tas palīdz sadziedēt apdegumus un dažādas rētas, apsaldējumus.**

Izmēģiniet balzama "Promjod" brīnumainās ārstnieciskās īpašības! Tā radīšanā piedalījušies tūkstošiem bišu, nepagurdams lidojot no zieda uz ziedu! Gādīgas cilvēku rokas medum pievienojušas eļļas, kuru dziednieciskās īpašības augi smēlušies Zemesmātes klēpī, Dabas stihiju enerģijās.

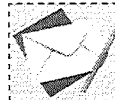
Balzams "Promjod" ļoti palīdzēja manam vīram. Pēc diviem insultiem viņš pārvietojās ar grūtībām. Pirms 6 mēnešiem viņam operēja gūžas locītavu, bija arī problēmas ar prostatu. Tā kā esmu medmāsa, mēs izmēģinājām dažādas zāles, taču tās izrādījās mazefektīvas. Tad mēs nolēmām izmēģināt "Promjod". Jau pēc pirmā ārstnieciskā kursa vīrs sāka labāk pārvietoties, uzlabojās urīna izvadīšana, parādījās spēks un enerģija. Nu vairs nevaram iedomāties mūsu dzīvi bez šā brīnumbalzama. Liels paldies!

Anita Ozola Ogrē

Man bija vesela slimību buķete: 9 gadus bija problēmas ar vairogdziedzera disfunkciju un urīnpūsli, bija gastrīts un sāpes kājās. Pēc triju nedēļu "Promjod" lietošanas es sajūtu uzlabošanu, tāpēc atteicos no citām zālēm. Man pakāpeniski sāka normalizēties vairogdziedzera darbība, pēc kompresēm pazuda diskoforta sajūta kuņģī. Esmu ļoti jums pateicīga.

Lilija Valdmane Unkarti, Ventspils rajona

Mana septiņgadīgā meita slimoja ar psoriāzi. Protams, es sekoju viņas veselības stāvoklim un devu dažādus preparātus, arī balzamu "Promjod". Rezultāts mani patīkami pārsteidza. Pēc divu dienu lietošanas psoriāze pazuda, kā nebūsi. Tagad to izmantošu arī citu slimību profilaksei.

Sindra Valtere Liepājā

Gribu pastāstīt, kā man palīdzēja balzams "Promjod". Man ir kājas protēze un pēc operācijas visu laiku jutu ļoti stipras sāpes ceļgalā locītavā. Pēc viena lietošanas kursa sāpes manāmi mazinājās, uzlabojās sirds darbība. Tagad balzamu lietoju dažādu slimību ārstēšanai, piem., vīdusauss iekaisuma, aritmijas, zobu sāpju gadījumā. Balzams "Promjod" ir brīnišķīgs ārstnieciskais līdzeklis. Paldies jums!

Rasma Rimalte Kuldīgā

Man bija problēmas ar aizkuņģa dziesderi, nierēm. Bet visvairāk mani mocīja gremošanas sistēmas slimības. Man ir aktīva kolīta forma ar stiprām sāpēm. Kad es sāku lietot balzamu "Promjod", jau aiznākamajā dienā sajūtu uzlabošanu. Smaguma sajūta vēderā pazuda un ar katru dienu es jutos arvien labāk. Liels paldies!

Fēliks Petrovičs Rīgā

"Promjod" izstāde-pārdošana, kā arī konsultācijas par lietošanu notiks:

31. jūlijā no pulksten 12.00 līdz 13.00

**Preiļos, Raiņa bulvārī 28,
Preiļu KC telpās.**

Minimālais kurss - 2 iepakojumi. Hronisku saslimšanu gadījumā - 4 iepakojumi.
Viena iepakojuma cena - 13 lats. Pensionāriem un invalīdiem atlaide - 1 lats.
Lietošanas konsultācijas, arī pasūtījumus pieņemam pa tālr. 67456919 (darb.), mob. t. 27152501.
Balzamu "Promjod" var pasūtīt pa pastu: LV-1007, Rīga 7, a/k-23.